

Barbara i Alan Piz

**Zašto Muškarci
ne slušaju
a Žene ne tumače
mape**

u čemu se razlikujemo i šta da se radi

Mono i Manjana
2009.

Naslov originala
Alan & Barbara Pease
Why Man don't Listen & Women can't Read Maps
Copyright © Allan Pease 2001.

Izdavač
Mono i Manjana

Za izdavače
Nenad Atanasković
Miroslav Josipović

Prevod
Julija Novačić

Tehnički urednik
Nenad Đuričić

Štampa
Elvod-print

ISBN 978-86-7804-226-3

SADRŽAJ

Uvod	13
Nedeljna vožnja	
Zašto je pisanje ove knjige bilo tako teško	
1. Ista vrsta, dva sveta	21
Neke stvari su očigledne	
Prvobitna podela rada	
Stereotipi	
Da li je sve samo muška zavera?	
Stav autora	
Urođeno protiv stečenog	
Vodič kroz čoveka	
Kako smo ovde dospeli	
Nismo mi to tako zamišljali	
Zašto roditelji ne mogu da vam pomognu	
Mi smo još uvek samo životinjska vrsta	
2. Osmišljavanje	35
Žene kao radari	
Sve je u očima	
Oči na leđima	
Žene vide u širinu, a muškarci dubinski	
Zašto ženske oči vide tako mnogo stvari?	
Misterija nestalog putera	
Muškarci i okretanje za ženama	
Verujem samo u ono što vidim	
Zašto muškarci treba da voze noću	
Zašto žene imaju „šesto čulo“	
Zato muškarci ne uspevaju da slažu žene	
Ona bolje i čuje...	
Žene čitaju između redova	
Muškarci „čuju“ putokaze	
Zašto dečaci ne slušaju	
Muškarcima promiču detalji	

Magija dodira
Žene ne mogu bez dodira
Zašto su muškarci debelokošci
Ukus za život
Nešto je u vazduhu
Dosije X
Zašto su muškarci neosetljivi

3. Sve je u glavi

57

Zašto smo pametniji od ostalih
Kako naš mozak brani svoju teritoriju
Mozak kao ključ uspeha
Šta je gde u mozgu?
Kako je počelo istraživanje mozga
Kako se mozak analizira
Zašto su žene bolje 'uključene'
Zašto muškarci ne mogu da rade dve stvari istovremeno
Probajte test sa pranjem zuba
Zašto smo to što jesmo
Programiranje fetusa
Test: kako vam radi mozak
Kako da saberete rezultat
Analiziranje rezultata
Završna reč

4. Pričanje i slušanje

83

Strategija „plave ili zlatne cipele”
Zašto muškarci ne umeju da razgovaraju
Dečaci i njihovo školovanje
Zašto su žene vične priči
Zašto žene moraju da pričaju
Hormonska 'kopča'
Žene vole da pričaju
Muškarci govore u sebi
Nedostaci pričanja u sebi
Žene razmišljaju naglas
Nedostaci pričanja naglas
Žene pričaju, muškarci trpe zvočenje
Zašto se razočaravamo
Kako muškarci pričaju

Ženska priča na više koloseka
Šta pokazuju snimci mozga
Strategija: kako razgovarati sa muškarcima
Zašto muškarci vole krupne reči
Žene koriste reči kao nagradu
Žene su indirektno
Muškarci su direktni
Šta da se radi
Kako muškarca privoleti na akciju
Žene govore emotivno, muškarci su bukvalni
Kako žene slušaju
Muškarci slušaju kao statue
Kako mumlati
Kako naterati muškarca da sluša
Prenemaganje

5. Prostorne sposobnosti: mape, mete i parkiranje

111

Kako mapa može da uzrokuje razvod braka
Seksistički stav
Gonič ručka u akciji
Kako muškarci znaju kuda da idu
Zašto dečaci vole zabavne parkove sa video igrama
Dečaćki mozak razvija se drugačije
Dijana i njen nameštaj
Testiranje prostornih sposobnosti
Kako se žene orijentišu
Šta ako ne možete da nađete sever?
Leteća mapa
Mapa naopačke
Finalni test
Kako izbeći svađu
Kako da se svađate dok vozite
Kako ženu nagovoriti
Muke sa parkiranjem unazad
Žene su pouzdaniji vozači
Kako su žene obmanute

Prostorna sposobnost i obrazovanje
Zanimanja koja iziskuju prostorne sposobnosti
Bilijar i nuklearna nauka
Kompjuterska industrija
Matematika i računovodstvo
Sve su stvari jednake...
Dečaci i njihove igračke
Kako se osećaju žene
Da li možete popraviti svoje 'prostorne veštine'?
Neke korisne strategije
Rezime

6. Razmišljanja, stavovi, osećanja i druge kobne oblasti

137

Različite percepcije
Dečaci vole stvari, devojčice vole ljude
Dečaci se nadmeću, devojčice saraduju
O čemu pričamo
Golicave priče
Šta hoće moderni muškarci i žene
Emocije u mozgu
Žene cene ljudske odnose, muškarci cene posao
Zašto muškarci rade neke stvari
Zašto muškarci i žene ostavljaju jedni druge
Zašto muškarci moraju da budu u pravu
Zašto muškarci kriju osećanja
Zašto muškarci vole društvo muškaraca
Zašto muškarac mrzi savete
Zašto muškarci nude rešenje problema
Zašto žene pričaju kad su pod stresom
Zašto muškarci pod stresom ne žele da razgovaraju
Upotreba 'muških' sredstava za rešenje problema
Zašto se muškarci igraju daljinskim upravljačem
Kako privoleti muškarce da pričaju
Kada su oboje pod stresom
Totalno isključenje
Kako muškarci utiču na otuđivanje žena
Zašto muškarci ne umeju sa emotivnim ženama
Igra sa plakanjem
Izlazak u restoran

Kupovina: njena radost, njegov užas
Kako dati ženi iskren kompliment

7. Naš hemijski koktel

159

Kako nas hormoni kontrolišu
Hemija zaljublivanja
Hormonska hemija
Zašto su plavuše toliko plodne
PMS i seks
Ženino hemijsko pomračenje
Testosteron: dobitak ili prokletstvo?
Slučaj leteće grnčarije
Zašto su muškarci agresivni
Zašto muškarci tako puno rade
Testosteroni i prostorne sposobnosti
Zašto žene mrze parkiranje unazad
Matematika i hormoni
Lov savremenog čoveka
Zašto muškarci imaju stomačić a žene široku zadnjicu

8. Dečaci će biti dečaci, ali ne uvek

179

Homoseksualci, lezbejke i transseksualci
Homoseksualnost je sastavni deo istorije
Da li je u pitanju genetika ili izbor?
Zašto se otac okrivljuje
Da li se 'izbor' može menjati?
Slučaj identičnih blizanaca – homoseksualaca
Sve je u genima
'Gen homoseksualnosti'
Otisci prstiju i porodica
Eksperimentalne promene
Sve se dešava u materici
Transseksualni mozak
Da li smo robovi biološkog u nama?
Zašto nisu svi homoseksualci isti
Razlike među lezbejkama

9. Muškarci, žene i seks

195

Kako je seks nastao
Gde je seks u mozgu?

Zašto muškarci ne mogu da odole
Zašto su žene verne
Muškarci su mikrotalasne pećnice, žene su električne rerne
Zašto se svađamo oko seksa
Seksualna želja i stres
Koliko često upražnjavamo seks?
Seks po mozgu
Kako seks poboljšava vaše zdravlje
Monogamija i poligamija
Zašto su muškarci promiskuitetni
Ljudska biologija je opasno zastarela
Efekat pevača
Zašto muškarci žele da im se žene
    oblače izazovno (ali nikad javno)
Zašto su muškarci 'zečevi'?
Igra mudima
Muda imaju mozga
Muškarci i okretanje za ženama
Šta muškarci treba da rade
Šta u stvari želimo, na duge staze
Zašto muškarci žele 'samo jednu stvar'
Zašto odjednom prestaju seksualni odnosi
Šta muškarci traže od seksa
Šta žene traže od seksa
Problem orgazma
Šta nas uzbuđuje?
Muškarci na stubu srama
Miti o afrodizijacima
Muškarci i njihova pornografija
Da li postoje ženski seksualni manijaci?
Pali / gasi svetlo

10. Brak, ljubav i romantika

227

Zašto ženama treba monogamija
Zašto muškarci izbegavaju obavezu
Gde je ljubav u mozgu?
Zašto muškarci počinju vezu a žene je završavaju
Zašto muškarci ne umeju da kažu: 'Volim te'
Kako muškarci odvajaju seks i ljubav

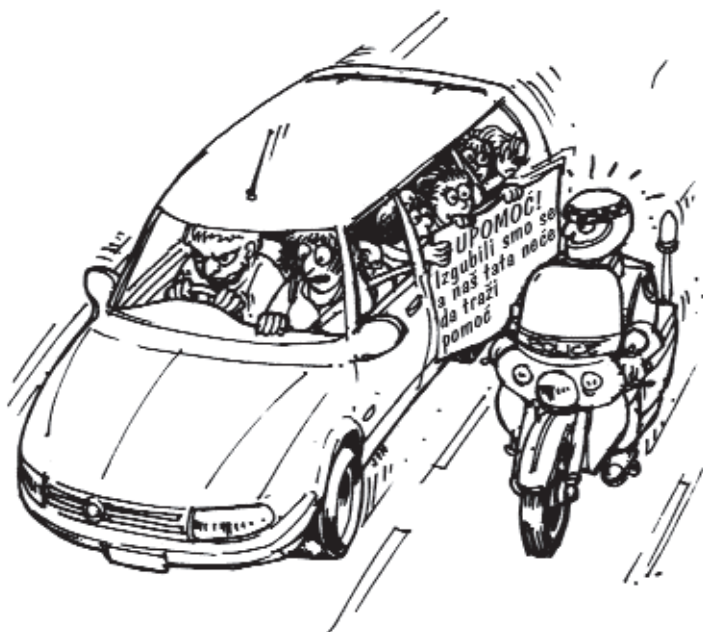
Kada žena vodi ljubav, muškarac ima snošaj
Zašto srećni partneri lepo izgledaju
Da li se suprotnosti privlače?
Fizičke suprotnosti privlače
Ključ je u srazmeri između kukova i struka
Muškarci i romantika
Kako razbuktati romansu – saveti muškarcima
Zašto muškarci prestaju da dodiruju svoje žene
i da sa njima pričaju
Zašto muškarci stiskaju a žene miluju
Da li ima ljubavi u proleće?
Kako razmišljati seksi
Vežbanje zanesenosti
Kako pronaći pravog partnera

11. U susret drugačijoj budućnosti

247

Šta muškarci i žene stvarno žele
Izbor zanimanja
Ženski 'dodir' u poslovanju
Šta učiniti sa dečacima
Nema uzora za dečake
Sportski heroji
Da li je sve ovo politički korektno?
Biloško u nama nije se mnogo promenilo
Konačno...

UVOD

Nedeljna vožnja

Bilo je sunčano nedeljno popodne kada su Bob i Su odlučili da se provozaju do plaže sa svoje tri kćerke tinejdžerke. Bob je vozio a Su je sela pored njega, okrećući se neprestano pozadi, kako bi se uključila u živahnu konverzaciju sa zadnjeg sedišta, na kome su sedele njihove kćerke. Bobu se činilo kao da sve četiri pričaju u isti glas, proizvodeći pri tom neprekidni rafal besmislene buke.

„Da li biste začutale!“ viknuo je.

Nastala je mukla tišina.

„Zašto?“ upitala je Su napokon.

„Zato što pokušavam da vozim!“ odgovorio je Bob ogorčeno.

Ženske su se zbunjeno zgledale i mumljajući ponavljale njegove reči sebi u bradu.

One nisu mogle nikako da shvate kakve veze ima njihova priča s njegovom vožnjom.

On pak nije mogao nikako da razume zašto one pričaju u isto vreme, ponekad čak o potpuno raličitim temama, a da nijedna ne sluša šta ona druga priča.

Zašto ne bi čutale u pustile ga da na miru vozi kola? Ionako je već propustio jedno skretanje sa autoputa.

Suštinski problem ovde je jednostavan: muškarci i žene se razlikuju. Naučnici, antropolozi i sociobiolozi znaju to već godinama, ali su isto tako bolno svesni da iznošenje ovakvih činjenica u javnost ne bi bilo primljeno s odobravanjem. Naime, u današnjem društvu vlada uverenje da muškarci i žene imaju apsolutno iste potencijale, mogućnosti, sposobnosti i predispozicije za obavljanje poslova – baš u istoj onoj meri u kojoj nauka, da bi ironija bila veća, sve više počinje da dokazuje da su oni potpuno različiti.

Šta učiniti? Očigledno je da jedino razmevanjem razlika između muškaraca i žena možemo pokušati da zajednički ojačamo, a ne da jedni druge slabimo. U ovoj knjizi zahvaćena su najnovija dostignuća u oblasti evolucije, kao i pokušaj da se nova otkrića primene na muško-ženske odnose. Zaključci do kojih smo došli su kontroverzni. Oni su nekad suprotstavljeni, nekad krajnje zabrinjavajući. Ali u svakom slučaju daju nam osnovu za razumevanje mnogobrojnih čudnih odnosa između žena i muškaraca. Da su samo Bob i Su imali prilike da ovo ranije pročitaju...

Zašto je pisanje ove knjige bilo teško

Trebalo nam je tri godine i 400.000 kilometara da napišemo ovu knjigu. Tokom prikupljanja podataka pratili smo pisanje štampe, razgovarali sa stručnjacima i organizovali seminare širom Australije, Novog Zelanda, Singapura, Tajlanda, Honkonga, Malezije, Engleske, Škotske, Irske, Italije, Grčke, Nemačke, Holandije, Španije, Turske, Sjedinjenih Američkih Država, Južne Afrike, Bocvane, Zimbabvea, Zambije, Namibije, Angole, Švajcarske, Austrije, Finske, Indonezije, Bugarske, Saudijske Arabije, Poljske, Mađarske, Bornea, Rusije, Belgije, Francuske, Japana i Kanade.

Jedan od najtežih zadataka koje smo imali bio je da privolimo privatne i javne kompanije da daju svoje mišljenje o ovoj materiji. Na primer, manje od 1% svih pilota u komercijalnim avio-kompanijama jesu žene. Kada smo o tome pokušali da prođiskutujemo sa zvaničnicima iz avio-kompanija, oni su većinom bili uplašeni da daju svoje mišljenje i ocenu. Plasili su se da će biti optuženi za antižensko raspoloženje i seksizam. Uglavnom su odgovarali sa : „Bez komentara“, a mnoge kompanije su nam čak zapretile da njihova imena ne objavimo u knjizi.

Generalno gledano najpredusretljivije su bile žene direktorke, mada je većina i među njima pokušala da nas unapred optuži za napad na feminizam, pre nego su nas upitale o čemu se radi. Neke od izjava sa vrhovnih pozicija ili od profesora univerziteta zabeležene su nezvanično i u zadimljenim sobama, iza

zatvorenih vrata, pošto smo obećali da im se imena neće objaviti, kao ni imena njihovih ustanova. Neki od ispitanih imali su čak dva mišljenja – jedno je bilo njihovo javno, politički ispravno mišljenje, a drugo je bilo ono pravo, intimno mišljenje, koje su molili da ne navodimo.

Knjiga će vam se ponekad činiti izazovna, nekad zaprepašćujuća, ali uvek fascinantna. Iako je bazirana na čvrstim naučnim dokazima, mi smo koristili svakodnevni jezik, koji se kreće od duhovitog do urnebesno smešnog, kako bismo čitaocima knjigu učinili privlačnom i zabavnom za čitanje. Pokušali smo da naučna objašnjenja pojednostavnimo, trudeći se ujedno da ih ne uprostimo previše. Ovakav pristup nam se čini dostupan većini čitalačke publike, mada može 'naljutiti' one koji bi radije čitali ozbiljan članak o tome. Naš cilj je bio da vam pomognemo da naučite sto više o sebi i o suprotnom polu kako bi vaši međusobni odnosi bili što ispunjeniji, prijatniji i harmoničniji.

Jedno udruženje vozača obavilo je istraživanje o tome kakva je razlika u vožnji unazad između ženskih i muških vozača, a zatim su svoje istraživanje uporedili sa sličnim istraživanjima u drugim zemljama. Rezultat istraživanja bio je toliko zapanjujući da su, čim je bio obelodanjen, odmah bili optuženi kao seksisti i rasisti. Izveštaj je odmah zatim povučen, stavljen 'u fioku' i čitav slučaj je zataškan.

Mi posedujemo primerak ovog izveštaja i u knjizi ćemo se pozabaviti njime, uz napomenu da ćemo prećutati imena autora, iz etičkih i pravnih razloga.

Ova knjiga posvećena je svim muškarcima i ženama koji su ikada doživeli da u dva sata noću 'čupaju kosu' usred prepirke sa svojim partnerom, vrišteći: 'KAKO je moguće da me ne razumeš?' Odnosi među partnerima se pogoršavaju jer niti muškarci shvataju da žene ne mogu biti njima slične, niti žene shvataju da se muškarci neće ponašati onako kako one očekuju. Ne samo da će vam ova knjiga pomoći da dokučite suprotni pol nego će vam objasniti mnoge vaše osobine. Tako ćete oboje dostići lepši, zdraviji i harmoničniji život.

Barbara i Alan Piz

Prvo poglavlje
ISTA VRSTA, DVA SVETA

Evolucija veličanstvenog stvorenja